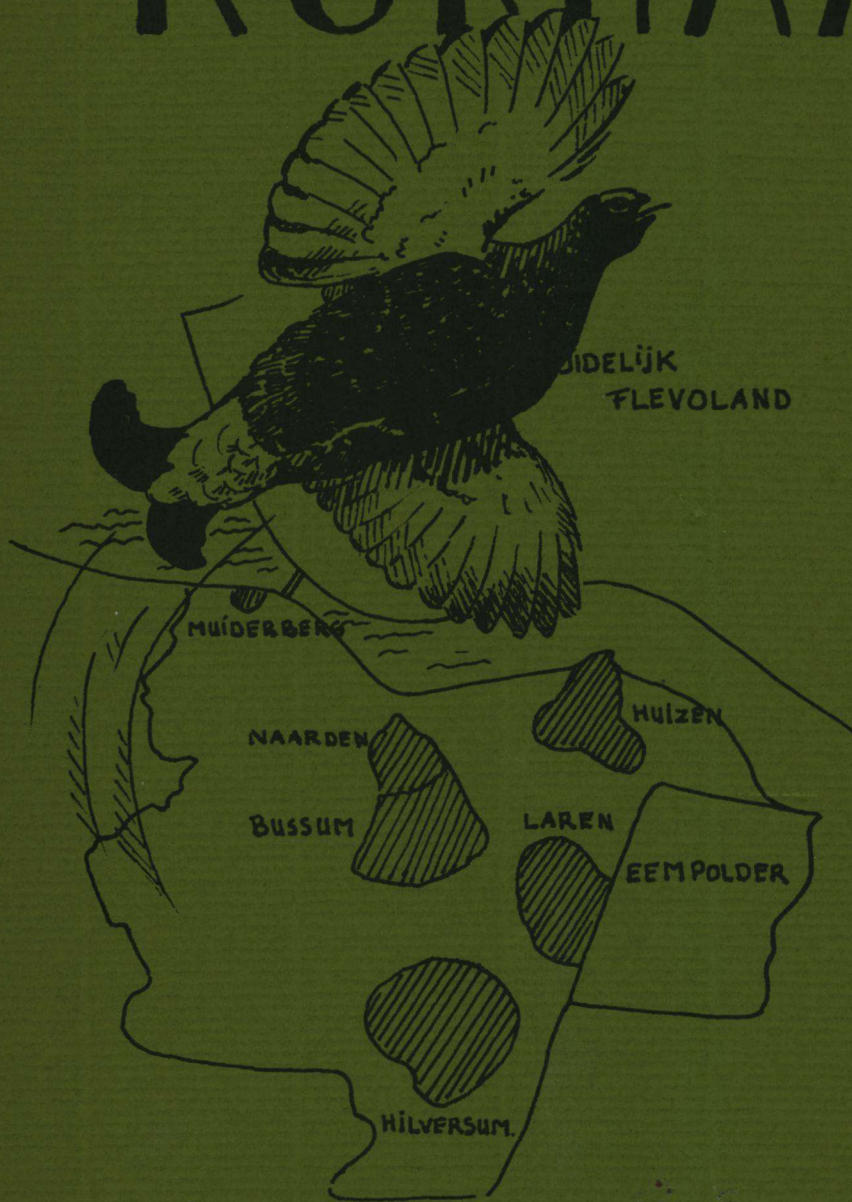

DE KORHAAN

VOGELWERK GROEP

HET GOOI EN OMSTREKEN

Redactioneel

Het is een feit.

Gedurende de trektijd worden nog steeds grote aantallen vogels gevangen.

Als ze "geluk" hebben, komen ze terecht in een vollère.

Anderen komen terecht in kisten en vormen zo een onderdeel van 's lands export.

Voor de meesten eindigt de vogeltrek met de dood door mensenhanden.

En of ze nu gevangen worden of gedood, één ding is zeker:

ze zullen nooit hun winterkwartier bereiken en zullen daardoor niet kunnen bijdragen aan het voortbestaan van hun soort.

Een overbekend voorbeeld is Italië, waar de jacht op vogels nog steeds bar en boos is. Gedurende het "jachtseizoen" worden er ieder jaar ongeveer 300 miljoen (!) trekvogels gedood. En enkele tientallen jagers. Maar dit terzijde.

Volgens een onlangs in een westduits weekblad gelezen bericht heeft een woordvoerder van het Max-Planck-Instituut het volgende gezegd:

"Het aantal naar Afrika trekkende trekvogels heeft door de jacht een aanzienlijke vermindering ondergaan.

Voor sommige vogelsoorten leidt dit zelfs tot een vermindering van ongeveer 80%."

En een woordvoerder van de Deutsche Bund für Vogelschutz, Edgar Ertel, zie naar aanleiding van het bericht van het Max-Planck-Instituut:

"Twee en dertig vogelsoorten worden hierdoor met uitsterven bedreigd. Eén van die vogelsoorten is de Wulp, waarvan wij er in Rheinland Pfalz dit jaar (1977) niet meer dan TWEE broedparen hebben kunnen konstateren.

Het is echter de vraag of deze vogels in hun winterkwartier zullen zijn aangekomen."

Dit zijn gegevens die er niet om liegen. Laten we daarom niet ophouden - ondanks ogenschijnlijk geen resultaat - te blijven hameren op het staken van deze voor de vogels, en daardoor indirect voor de mens, dodelijke praktijken. We zullen moeten blijven wijzen op deze misstanden, niet alleen in Italië, niet alleen in België en Frankrijk, maar ook Nederland. Want ook daar is de situatie nog niet zoals hij zou moeten zijn.

L.R.

Zaterdag 22 oktober

Ochtendexcursie langs de Gocimeerkust. Vertrek om 7.30 uur vanaf de pier te Huizen. Onder leiding van de hr. R.v.Maanen.

Donderdag 27 oktober

Roofvogels: geografische herkomst en rol in het evenwicht in de natuur. Dat is de titel van de dialezing door Dr. J. Wattel, medewerker aan het Instituut voor Taxonomische Zoölogie, zoölogisch Museum te Amsterdam.

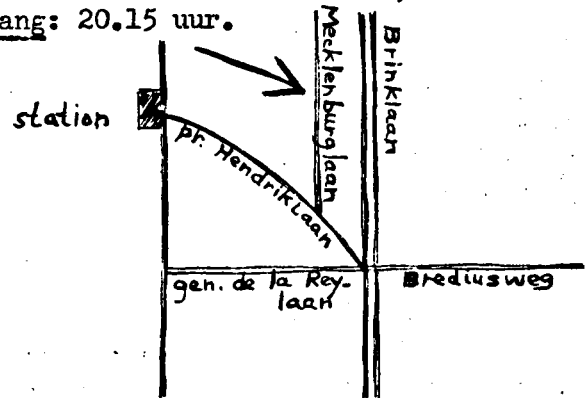
Hij maakte zijn proefschrift over de zoögeografie van de Sperwers en Haviken in de wereld.

In de lezing zullen eerst de Nederlandsche roofvogels de revue passeren; daarna horen we iets over hun familieleden elders in de wereld en tenslotte iets over hun functie in het geheel van de natuur.

l e t o p - l e t o p - l e t o p

Deze lezing gebeurt in samenwerking met de Volksuniversiteit Naarden-Bussum. Dientengevolge moet u voor deze lezing f. 2,— betalen, hetzelfde bedrag als leden van de volksuniversiteit. (normaal f. 3,—)

De lezing wordt niet in Hilversum gehouden, maar in Bussum: zaal naast de Ev.Lutterse Gemeente, Mecklenburglaan 52. Aanvang: 20.15 uur.

Zondag 6 november

Dagexcursie naar o.a. Hondsbossche Zeewering. Vertrek 7.00 uur vanaf het Oosterspoorplein te Hilversum.

Ieder jaar worden er leuke waarnemingen gedaan langs dit stuk Noordzeekust. Ook in "de Putten" ondiepe plassen gegraven tijdens herstelwerkzaamheden aan de zeedijk, overwinteringsgebied voor Kleine zwanen, ook horen duikers tot de geregelde wintergasten.

Met een wandeling door het gebied van het Zwanenwater besluiten we de excursie, die wederom o.l.v. de hr. Y.S. Vogel staat. Neemt u -indien u lid bent van Natuurmonumenten- uw kaart mee. Opgave voor 30 oktober met vermelding wel/niet autobezitter bij C.de Rooy 02158-1641 b.g.g. 02153-86091. (na 18.00 uur)

Donderdag 24 november

De heer J.v.Dijk uit Noordwijk vertelt u deze avond over het voorkomen van zeevogels voor de Nederlandse kust.

Wist u dat er niet alleen in de herfst, na een flinke storm, maar het gehele jaar door zeevogels langs onze kust waar te nemen is ?

Vooral door de Club van Zeetrekwaarnemers, waarvan de heer van Dijk een actief lid is, is er de laatste jaren vrij veel bekend geworden over zeetrek in de zomer. Toelichting en dia's zullen wellicht een voor u nog onbekend aspect van onze avifauna verduidelijken.

Zondag 27 november

Ochtendexcursie Ankeveen.

Vertrek om 8.00 uur vanaf de parkeerplaats naast de kerk. Wandelexcursie via het Bergse Pad en de Dammerkade door dit plassenengebied onder leiding van de heren E. de Haan en R.G. Moolenbeek.

Zaterdag 10 december

Naar de Flevopolders.

Vertrek om 8.00 uur vanaf het Costerspoorplein te Hilversum. De tocht wordt gehouden met eigen auto's die naast een prettig vervoermiddel in die tijd van het jaar ook een mooie schuilhut zijn.

We zien dan de reeds gearriveerde wintergasten, zoals de ganzen, Wilde Zwanen, diverse eendensorten. Uw gids is de heer S.H. Poelstra. Opgave voor 1 december bij C. de Rooy 02158-1641 b.g.g. 02153-86091, beide na 18.00 uur.

Donderdag 26 januari
1978

Aantallen, verspreiding en terreinkeus van de Kleine Zwaan in Nederland is de titel van de dialezing die drs. E.P.R. Poorter van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders voor ons gaat houden. Allereerst wordt u ingelicht over de huidige verspreiding in de overwinteringsgebieden van de Kleine Zwanen en die in de jaren zestig. Daarna vertelt de heer Poorter wat de gevolgen van de waterverontreiniging van het IJsselmeer zijn, op de fourageergewoonten van de Kleine Zwaan. (een artikel over dit onderwerp verscheen onlangs in het blad "Watervogels", 2e jrg. nr. 3 - september 1977 - pag. 85-96).

L e d e n m u t a t i e s

Nieuw lid:

Mevr. M. Zwartepoorte St. Janstraat 67, Laren.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

De heer B. van Poelgeest heeft vanwege studie bedankt als bestuurslid maar blijft werkzaam in de Avifauna commissie.

Het voorlopig contactadres wordt voor deze commissie: R.G. Moolenbeek.

Als nieuw bestuurslid zijn benoemd: de heren K. Visser (Vogelcursus) en A. Vermeule.

Van onze Penningmeesteresse:

Het abonnement op "Het Vogeljaar" via onze vereniging wordt f 13,50.

TELLINGEN WINTERSEIZOEN 1977 - 1978.

september	zaterdag 17	IJsselmeertelling
oktober	zaterdag 15	IJsselmeertelling
november	zaterdag 12	IJsselmeertelling
	zaterdag 26)	Goudplevierentelling (onder voorbehoud)
	zondag 27)	
december	zaterdag 17	IJsselmeertelling
januari	zaterdag 31)	Goudplevierentelling (onder voorbehoud)
	zondag 1)	
	zaterdag 14	IJsselmeertelling
	zaterdag 14)	Waterhoentelling, internationale
	zondag 15)	waterwildtelling
februari	zaterdag 5)	Goudplevierentelling (onder voorbehoud)
	zondag 6)	
	zaterdag 18	IJsselmeertelling
	zaterdag 18)	Roofvogeltelling
	zondag 19)	
maart	zaterdag 18	IJsselmeertelling
	zaterdag 18)	Internationale waterwildtelling
	zondag 19)	
april	zaterdag 15	IJsselmeertelling

Voor de diverse tellingen verschijnen nog oproepen in de Korhaan voor personen die er aan mee willen werken.

IJSSELMEER TELLINGEN.

Hiermee zijn een aantal personen gestart in 1975, met als doel het hele IJsselmeergebied op waterwild te tellen en dat dan maandelijks (al eerder enkele jaren verzorgd door de CJN-VWG).

De Vogelwerkgroep telt als vanouds het Gooimeer; vroeger werd dit geregeld binnen de subgroep Zuidelijk Flevoland en nu door de subgroep Avifauna. De telling valt steeds op een zaterdag en moet ook wel op die zaterdag gedaan worden om daardoor geen last te krijgen van wegvliegende groepen eenden etc.

- Telgebieden: I Eemmeerdiijk, Eemmond - Huizerpier;
II Huizerpier - Oud Valkeveen;
III Oud-Valkeveen - Fort Ronduit (= Zanddijk);
IV Fort Ronduit - Hollandse Brug (= Naarderbos e.o.);
V Gooimeerdiijk, Zuidelijk Flevoland, Hollandse Brug - Nijkerk.

De trajecten I, II en III moeten te voet worden geteld, IV en V kunnen gezien de afstand (+ 30 km) het best per auto worden geteld. In alle gevallen dienen watervogels van zowel randmeer als vasteland te worden geteld.

Met name voor de gebieden IV en V worden nog tellers gezocht.

Opgave hiervoor naar:

Bob van Poelgeest
Olivier van Noortstraat 83
Hilversum
Tel: 035 - 50753.

Verzamelpunt: Station in 's-Hertogenbosch. Evenals vorig jaar een gezamenlijke excursie met de afdeling Den Bosch o.l.v. de heer Jansen.

De eerste rit was naar het "halve schoenzoollijntje" om daarover wandelend de Moerputten te bereiken. Dit is een verlandend laagveengebied en dankzij de (niet meer in gebruik zijnde) spoorlijn, die over het gebied ging, kon je de plas prachtig overzien en uitstekend de vogels horen.

Er zijn onder andere waargenomen: Fuut, Blauwe Reiger, Wintertaling, Slobeend, Bergeend, Witte Kwikstaart, Grote en Kleine Karekiet.

Het tweede doel was de Kampina-heide. Het is een restant van het half-natuurlijk Kempense heidelandschap.

De Korhaan komt er ook nog voor en werd wel gezien, al was het op grote afstand.

Verder hoorden en zagen we vijf mezensoorten, Tapuit, Gekraagde Roodstaart, Paapje, Boompieper, Grote Bonte Specht en de Tortelduif, die veel gehoord werd. Heel mooi kwam de Roodborsttapuit uit in zijn prachtige kleurenpak, schitterend afstekend tegen een door de zon beschenen boom.

Bij het Belversven werd opeens een Roerdomp zichtbaar, die zich nog beter wilde laten bekijken door op te vliegen. In een ander vennetje nog een Groenpootruiter, voor iedereen duidelijk zichtbaar en hoorbaar.

Eén groepje maakte van de gelegenheid gebruik om - ook bij Bortel - De Geelgors te bezoeken, een moerassig eikehakhoutbos (denk aan de leerlooierijen en schoenindustrie). Het is een erg rustig rijk vogelbos. De Wielewaal was daar al gearriveerd en reageerde meteen op het fluiten van één van de deelnemers.

Connie Rosier

Acht BEFLIJSTERS

Mag ik even een kleine aanvulling geven op het verslag over het weekend op Schiermonnikoog? Vanuit de stal bij boer Talsma waren zomaar 8 Beflijsters tegelijkertijd waar te nemen. Voor ons Gooiers een niet alledaags beeld.

C. Rosier

Een merkwaardige wijze van voedselzoeken van de SPREEUW

Op 5 juli zag ik op de Stichts Ankeveense Plassen een volwassen Spreeuw van het ene waterlelie- en gele plompenblad op het andere springen, onderwijl pikkende bewegingen makend. Vermoedelijk pikte hij de larven van Pyrrhalta (Galerucella) nymphaea (L.) op, die toen in grote aantallen op de bladeren van bovengenoemde planten werden aangetroffen.

Ook op 10 juli kon ik dit gedrag weer waarnemen, zij het nu een groepje van ca. 15 Spreeuwen. Het groepje rende op de voor hen zo typische wijze over de bladeren. Wederom op 24 juli zag ik aldaar 2 volwassen en 4 jonge Spreeuwen over de bladeren rennen, soms zelfs tot aan de staart toe in het water. Taapken maakte in het Vogeljaar 22(4):836 en 24(1):39 ook melding van dit niet alledaagse gedrag. Het leuke is dat dit op exact dezelfde plaats (langs het Bergse Pad) werd waargenomen.

R.G. Moolenbeek

KORHOENRUSTGEBIED

Onze Vogelwerkgroep heeft begin 1977 een plan voorgelegd aan het bestuur van de Stichting het Gooisch Natuurreservaat om het Korhoenderrustgebiedje op de Westerheide te vergroten.

Volgens het bestuur van onze VWG is dit nog de enige mogelijkheid om de Korhoenders ook voor de toekomst in het Gooi te kunnen behouden.

Het algemeen bestuur van het GNR wees ons voorstel echter van de hand, maar beloofde wel een onderzoek te gaan doen naar zo'n "Korhoenderreservaat".

Het bestuur van uw Vogelwerkgroep heeft zich daarop, op 13 april 1977, middels onderstaande brief, tot het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN) gericht om haar advies over onze gewenste uitbreiding van het Korhoenderrustgebiedje te vragen.

Vogelwerkgroep het Gooi e.o.

Secr.:

Aan: Rijksinstituut voor
Natuurbeheer,
Afd. Advies en algemeen
onderzoek,
Leersum.

Onderwerp: Korhoenders

Hilversum, 13 april 1977

Geachte Heer,

Zoals u wellicht zult weten is het Gooi nog enige Korhoenders rijk. Deze vogels bevinden zich vrijwel altijd op de Westerheide (+ 300 ha.) en Bussumerheide (+ 160 ha.). Deze beide terreinen zijn vrij toegankelijk voor wandelaars, fietsers en ruiters.

Op de Bussumerheide mogen honden het gehele jaar door vrij rondlopen, op de Westerheide moeten ze in de broedtijd aangelijnd zijn.

De recreatiedruk wordt door de eigenaar van het gebied, de Stichting het Gooisch Natuurreservaat (G.N.R.), omschreven als intensief.

De (on)rust in beide gebieden wordt dus met name bepaald door bovengenoemde factoren. Aan deze factoren moet echter nog een zeer belangrijke ontwikkeling toegevoegd worden.

Het gehele natuurgebied is namelijk overal doorsneden door tientallen illegale paden en paadjes. Naar onze mening is dit verschijnsel eigenlijk de grootste bedreiging voor het gebied.

Teneinde de Korhoenders enige bescherming te geven heeft het G.N.R. in het verleden op de Westerheide een terreintje van 4 ha. voor het publiek afgesloten. Dit terreintje bestaat uit een voerakker en een stukje bos. De Vogelwerkgroep het Gooi e.o. is van mening dat dit terreintje veel te klein is om een werkelijke poging te doen de Korhoenders voldoende bescherming te bieden, zodat zij zich hier ook in de toekomst kunnen handhaven.

Tezamen met andere milieugroepen is daarom aan het G.N.R. voorgesteld het korhoenderrustgebiedje uit te breiden tot ca. 100 ha.

Deze 100 ha. zou dan niet meer vrij toegankelijk moeten zijn voor het publiek. Enige uitzondering hierop vormt een openbaar fiets-wandelpad dat dwars door het gebied loopt. Mits men op dat pad blijft is dat volgens ons op zich geen enkel bezwaar.

Op het omliggende terrein rond deze 100 ha. kunnen de toegangsbeperkingen in principe blijven zoals ze nu zijn. Bij afsluiting van 100 ha. zouden ook andere vogelsoorten, zoals de Wulp die aldaar nog in 1 of 2 paar voorkomt, er groot voordeel bij hebben.

De G.N.R.-reactie op ons "uitbreidingsvoorstel" was echter nogal negatief. Men zag allerlei bezwaren. Als eerste van deze tegenwerpingen werd aangevoerd dat Korhoenders aan de bedoelde 100 ha. niet genoeg zouden hebben. Een en ander zou gebleken zijn uit onderzoekingen in Salland. Met andere woorden het afsluiten van 100 ha. heeft geen enkel nut.

De Vogelwerkgroep het Gooi e.o. is evenwel de mening toegedaan dat:

- onderzoekingen in Salland niet zondermeer opgaan voor de situatie elders, c.q. het Gooi.
- het Gooi bestaat uit kleinschalige biotopen, waarin afsluiting van een klein (100 ha.) korhoengebied uitstekend past.
- de Korhoenders zelf al jaren gewend zijn aan deze kleinschaligheid en zij uiteraard ook buiten deze 100 ha. kunnen vertoeven.
- indien er op korte termijn geen betere maatregelen worden genomen het Korhoen binnen niet al te lange tijd uit het Gooi verdwenen zal zijn.

Bovenstaande geschiedenis is voor de Vogelwerkgroep het Gooi e.o. reden om zich tot u te wenden.

Wij zouden het zeer op prijs stellen indien u uw mening over ons voorstel tot uitbreiding van het korhoenderrustgebied wilt geven.

Mochten er bij u nog onduidelijkheden in ons voorstel zijn, dan zijn wij uiteraard bereid deze nader toe te lichten.

In afwachting van uw reactie, onder dankzegging,

J. Harder,
Meteorenstraat 45
Hilversum
tel. 035-52842

hoogachtend,

J. Harder

Het R.I.N. nam n.a.v. deze brief contact op met het Gooisch Natuurreservaat en op 16 juni volgde een gesprek tussen R.I.N. en G.N.R., waarbij onze V.W.G. helaas niet uitgenodigd werd.

Wel ontvingen wij een afschrift van een R.I.N.-brief aan het G.N.R.

Deze brief die hierna volgt is mogelijk een hoopvol begin tot de realisering van een echt korhoenderrustgebied !

J. Harder

R I J K S I N S T I T U U T V O O R N A T U U R B E H E E R

Kasteel Broekhuizen,
Leersum

De Stichting het Gooisch Natuurreservaat
Koninginneweg 7
Hilversum

Onderwerp: korhoenderrustgebied

Leersum, 20 juli 1977

Bij deze kom ik terug op hetgeen besproken werd tijdens de bijeenkomst op "Broekhuizen" dd. 16.6. j.l.

Naast de kwestie "loslopende honden" kwamen daarbij ook enige aspecten van de plannen ten aanzien van een eventueel in te stellen Korhoenderrustgebied ter sprake.

Overleg met de heren Weyland en Jonkers leverde de volgende overwegingen op.

Het is verwonderlijk, dat ondanks alle drukte zich nog Korhoenders in het Gooi hebben kunnen handhaven. Dit zou erop kunnen wijzen dat de leef- en voedselomstandigheden er betrekkelijk gunstig zijn en dat deze gunstige situatie als het ware de verliezen door onrust en verstoring enigszins compenseert. De situatie in het Gooi is mede gunstig door de kleinschaligheid.

Hoewel er wel vermoedens en aanwijzingen zijn dat de combinatie van recreatie en honden nadelig is voor de korhoenderstand, is dat tot nu toe (nog) niet wetenschappelijk bewezen. Indien in het Gooi de verstoring regulerend zou zijn, dan zou na de instelling c.q. vergroting van een rustgebied de korrenstand moeten stijgen.

Een dergelijke maatregel is op zichzelf altijd gunstig. Er zijn nog geen gevallen bekend waarbij de recreatie gunstig is voor bodembroeders.

In principe staan wij derhalve positief ten opzichte van meer rust, waarbij aangetekend moet worden, dat er geen overdreven verwachtingen gekoesterd mogen worden; een echt spectaculaire stijging van het aantal Korhoenders in het Gooi is niet te verwachten wanneer de oorzaak van de lage stand niet alleen in de verontrusting is gelegen.

Een instelling van een korhoenderrustgebied van 4 ha. is uiteraard weinig doelmatig. Ook dient vast te staan, dat het voorgestelde, vergrote, gebied inderdaad het belangrijkste broed- en fourageergebied is. Dit dient allereerst vastgesteld te worden. Aantrekkelijk is met betrekking tot het huidige plan, dat, nu het militaire oefenterrein dreigt te worden opengesteld (en daardoor zijn natuurwetenschappelijke waarde bedreigd ziet), dit terrein "geluidloos" bij het rustgebied getrokken kan worden, voordat het publiek gewend is het te mogen betreden.

Ik moge u derhalve in overweging geven om een verzoek tot de directie van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer te richten, dat besloten wordt, door of onder leiding van het R.I.N. een onderzoek te doen verrichten met het oogmerk om locatie, grootte en effectiviteit van een korhoenderreservaat in het Gooi vast te stellen.

Dit verzoek kan gepaard gaan, of gevolgd worden door een reservering uwerzijds van een geselecteerd terrein met een minimumgrootte van 100 ha, waarvan ten spoedigste (en dit kan waarschijnlijk reeds door uw personeel gebeuren) de uitgangssituatie wordt vastgelegd.

Voor nader overleg ter zake houd ik mij gaarne bereid.

Het hoofd van de afdeling
Adviezen en Algemeen Onderzoek,
namens deze,

P.H. Goossens

- cc. Vogelwerkgroep het Gooi e.o., Meteorenstraat 45, Hilversum.
- cc. Nb-consulent Noord-Holland, Postbus 3005, Haarlem.
- cc. Technische Zaken Natuurbehoud Staatsbosbeheer Utrecht.
- cc. Drs. J. Rooth, RIN.
- cc. D.A. Jonkers, RIN.
- cc. Dr. J.L. v. Haaften, RIN.
- cc. W.A. Weyland, RIN.

LIONS WIL KORHAAN WEER LATEN BALTSSEN

Actie om korhoen

voor Gooi te behouden

*G. van Eemlander
15-9-77*

BUSSUM - „Laat de haan baltzen” zou de slogan kunnen zijn waarmee Lionsclub het Gooi, het korhoen, de langzaam verdwijnende vogel van de Gooise heide te hulp snelt. De Lions hebben een campagne opgezet waarbij geheel in de filosofie van het Goois Natuurreservaat, van een stuk overwoekerde hei bij het vogelreservaat, weer hei zal worden gemaakt. De korhoenders hebben meer ruimte nodig. Zij hebben vooral wat meer rust nodig en bovendien zullen zij weer boekweitakkertjes moeten terugvinden om er te kunnen snoepen van voor deze vogel onmisbare onkruiden.

De Lions hebben van hun kant ook hulp nodig. Zij willen op drie zaterdagen onder leiding van de GNR-mensen de Amerikaanse vogelkers te lijf gaan; de op sommige plaatsen inderdaad hinderlijke struik, zeker op een heidegebied. In ploegen van tien tot zestien man zal op de zaterdagen 24 september, en 1 en 8 oktober, de woekerboom worden verwijderd, zowel op als vlakbij het reservaat. De Lions met als actie leider de heer G. H. Kuhn (Huizerstraatweg 107A, Naarden), hebben reeds toezeggingen ontvangen van enkele groepen maar willen nog meer liefhebbers noteren! Zo zullen enkele groepen middelbare scholieren met rubberlaarzen, klompen en schop zich op de bewuste plaats melden.

Maar er zullen meer groepen nodig zijn. Daarbij denkt de heer Kuhn zelfs aan trimclubs, waarvan de leden op door de door hem gewenste manier van het handen uit de mouwen steken, best

aan hun trekken kunnen komen. Op 8 oktober volgt een grote slotavond in Nardinc. Het programma is nog in voorbereiding.

De Lions willen zelfs pogen te komen tot een soort „korhoennoodfonds” om regelmatig bijdrage te kunnen verlenen aan allerlei activiteiten die zullen moeten worden ondernomen om de vogel voor ondergang in het Gooi te behoeden. Zo zullen zo mogelijk tijdens de Herfstflora in Laren reeds attractieve stickers met een afbeelding van de vogel worden verkocht.

Baltsen

Het verschijnsel van de baltende korhaan is wijd en zijd bekend bij de natuurliefhebbers. In het verleden was het in het vroege voorjaar een attractie naar de Gooise hei te gaan om vanuit de verte het baltzen gade te slaan. Daarbij voeren de hanen schijngevechten op om een soort territorium

te verdedigen. Het dreigen, imponeren en het doen van schijnaanvallen gaat gepaard met allerlei bewegingen en geluiden. Het rollend geluid van de baltsende hanen is reeds van verre hoorbaar. Dit gebeuren nu willen de Lions en aangenomen mag worden geen enkele inwoner van het Gooi, missen.

Bovendien is het korhoen een voor het natuurgebeuren in deze streek symbolische vogel. Het vervelende is echter dat deze heidevogel - tot voor enkele jaren nog een jachtvogel - bijzonder kieskeurig op het gebied van zijn omgeving. Daarin moeten zoveel landschapsonderdelen zijn, opgenomen dat het tegemoetkomen aan de wensen van het korhoen erg moeilijk realiseerbaar is. Maar het Goois Natuurreservaat (en de Lions) willen het nog eens proberen. Daarom zal de boekweitakker moeten terugkeren, zal er meer lucht en ruimte op de hei moeten

komen, het stiltegebied in een later stadium misschien iets moeten worden uitgebreid en zelfs nog eens diep moeten worden nagedacht over bijvoorbeeld de terugkeer van een schaapskudde...

Bij tellingen is gebleken dat het aantal korhoenders in het gehele land nog maar een quizend stuks bedraagt. Het aantal is in een aantal jaren angstig snel, teruggelopen. In het Gooi gaat het mogelijk nog maar om een tiental! Maar de Lions, die in hun jaarlijkse actie voor „iets” zich wat meer op de omgeving willen richten, vinden het milieu en het behoud (terugkeer) van het typische Gooise natuurleven zo belangrijk, dat zij het korhoen graag weer willen teruggeven wat in de loop der jaren de vogel is, afgenomen. Misschien dat hij zich dan zelfs op de - ingebouwde - Gooise hei weer thuis gaat voelen.

Vrijwilligers laten de korhaan baltsen

*Gen
Eemlander
22-9-77*

BUSSUM - De Lions zullen de „haan laten baltsen”. De actie van de Lionsclub het Gooi gaat dus door. Met zestig laarzendragende scheppers (de voorwerpen moeten ze zelf meenemen) gaan de vrijwilligers zaterdagmorgen onder leiding van het Goois Natuurreservaat de hei op om meer ruimte te scheppen voor het noodlijdend korhoen.

De actie met als actieleider heer H. Kuhn uit Naarden, heeft dus succes gehad. Het ziet er naar uit dat de komende drie zaterdagen flink wat Amerikaanse vogelkers op en rond het vogelreservaat zal worden opgeruimd.

gevolgd door een slotavond op die dag in Nardinc in Naarden, zal op de hei worden gewerkt. De helpers komen (negen uur) bij het begin van het Gebed zonder Einde samen. Inmiddels zijn ook de stickers met een afbeelding van het korhoen vervaardigd.

De stickers vermelden het door ons gesuggereerde motto van de actie „Laat de haan baltsen” daarbij denkend aan het boeiende en door velen gevolgde baltsgedrag van het mannetje op de baltsplaats op de Gooise hei. De stickers zullen op de herfstflora te Laren te koop worden aangeboden.

„Lucht”

Het Goois Natuurreservaat wil zoals bekend wat meer „lucht” geven aan de zeldzame heidevogel die niet alleen door de hoge recreatieve druk in de knel is gekomen, maar ook door een te sterke begroeiing in de enige omgeving waar hij nog wel eens tot rust kwam, het vogelreservaat in het hartje van de hei. Er zal weer een boekweitakker worden aangelegd en daarna zal worden bekeken of nog meer voorzieningen kunnen worden getroffen om de verarming van flora en fauna in dit gebied tegen te gaan. De helpers van de Lions en het GNR bestaan uit diverse kleine groepen terwijl ook particulieren zich bij de initiatiefnemers hebben gemeld.

Ook op de zaterdagen 1 en 8 oktober

Het is een verheugende ontwikkeling in de gooise vogelbeschermingswereld te noemen als ook niet daarop gespecialiseerde groepen uit de bevolking zich bezorgd gaat maken om de Korhoenders.

De aktie van de Lions is daarvan het begin.

Onbegrijpelijk is echter dat de Stichting het Gooisch Natuurreservaat gemeend heeft de andere, gespecialiseerde, belanghebbenden hiervan niet op de hoogte te moeten stellen.

Waarom wordt er toch nog altijd langs elkaar heen gewerkt?

AL VOGELEND DE ZOMER DOOR

Zómer?! Ik zit net te denken aan een protest-demonstratie in de Bilt. Met een béetje geluk, een béetje goede wil, niet al te veel eisen aan het weer stellen en dank zij de goede zorgen van onze excursie-leiders werd het toch weer een reuze-seizoen. Ik denk b.v. aan die tocht naar Texel op 25 maart. Windstil weer en wat willen we nog meer op dat altijd wat stormachtige eiland? De dag begon prachtig met een wat nevelig zonnetje, dat al spoedig zijn sluiers liet vallen om ons van alles en nog wat te laten zien. Lepelaars, zo maar midden in het weiland, een Rouwkwikstaart, Tureluurs, zelfs een IJslandse. Verder: Kluten, die ik zo bijzonder mooi vind, Smienten, Wintertalingen, Grutto's, rose en niet-rose; Rotganzen, die zichzelf slecht presenteren want ze zeggen alsmaar rot-rot. En nog veel meer. Bij voorbeeld die dag naar Cadzand.

Het mooiste van Cadzand vind ik de Ooievaars, hoog boven je hoofd komen ze aanzeilen, rustig, deftig, zoals het fatsoenlijke ooievaars betaamt. En dan de Uilen! Wijze vogels, die met een onnavolgbaar dédain kijken naar al dat weetgierige drukke bezoek.

Hoogtepunt nr. 3 was de tocht 's nachts langs de Waal. Kent u de nacht op de zich slingerende dijken en dijkjes langs de rivier? Het gestamp van de boten? Ja, wil jede vogels horen, dan stoort het misschien, maar het heeft ook iets intiems, iets vertrouwds, vind ik. De nacht heeft z'n eigen geluiden. Vooreerst: de kikkers, weliswaar ijverige maar toch ook eentonig, even later de Rietzanger met zijn eindeloos gevarieerd lied. Tegen de ochtend, maar nog is het donker: de Nachtegaal. Hij raakt niet uitgezongen. Zijn melodiën, trillers en fluittonen zetten de stilte als het ware in bloei.

Even later gaat de hemel verkleuren, het is fris nu en we staan stil in een weiland ergens bij Nijmegen. De zon is er nog niet, maar de nacht heeft zich teruggetrokken. Dat waar we de hele tocht op gehoopt hadden, wordt werkelijkheid— - - de Kwartelkoning. Y.S.Vogel heeft hem geroepen met zijn bandrecorder. We hoorden hem steeds dichterbij en ja-wel hoor R. van Maanen krijgt de vogel in de kijker. Hij zit op een open plek naast een graspolletje en heeft zich, tegen z'n gewoonte in, duidelijk zichtbaar voor ons opgesteld en laat zich van alle kanten bezien. Er zijn er meer. We horen ze ook achter ons.

Inmiddels is het morgenconcert van de vogels op zijn hoogtepunt gekomen en we lopen verder. Bij een bosje roept iemand de Wielewaal, die melodieus antwoordt vanuit de hoge bomen. De zon, die een stralende dag aankondigt schijnt nu in volle glorie en herinnert ons eraan, dat we weer eens naar huis moeten.

Nu dacht u toch niet, dat er maar drie hoogtepunten waren? Niets is minder waar! De tochten met de club of op mijn eentje op het Naardermeer, in de Fompolder, in de Flevo-polder, langs het Gooimeer en op de verschillende landgoederen vormden even zo vele verrukkelijke momenten. Ik wil over één avond, want het was geloof ik de enige warme, nog even vertellen.

Het was windstil en ik had de hele middag gefietst. Ik wist niet van ophouden en had het gevoel dat R. van Maanen na een werkdag misschien wel iets wilde beginnen. Dat gevoel was juist. En zo liepen we op de Huizer Pier en langs de Gooimeer-kust. De hemel boven het meer trok dicht tot een machtige dreiging, maar er viel geen druppel. We hoorden en zagen Regenwulpen over vliegen, op het meer vertoonden zich jonge Futen met hun pyamajasje aan en Visdiefjes en Zwarte sterntjes probeerden nog een visje te verschalken. Over de planten en planjes waar ik op geweest ben, praat ik maar niet, want men moet zich weten te beperken. Inmiddels ben ik aan het eind gekomen van mijn verhaal. Er rest mij nog een klein plekje voor een groots woord:

D A N K

aan allen die hun tijd en kennis beschikbaar stelden om ons de wereld rond ons te leren zien, waarderen en liefhebben.

H. van de Velden

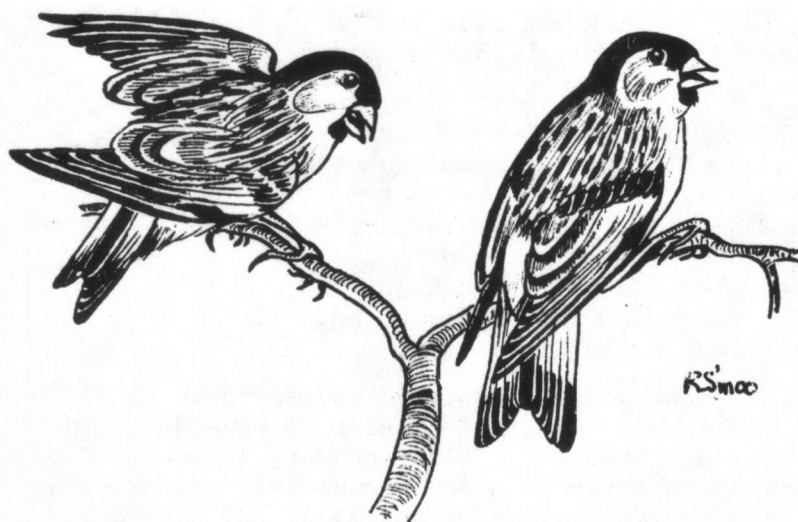
Waar bleven de Sijzen ?

In het Vogeljaar van 25 januari j.l. schrijft Jaap Taapken al dat er in het najaar van 1976 en winter '76/77 opvallend weinig SIJZEN in ons land zijn waargenomen. Dit is ons ook in Ankeveen opgevallen. Het Vechtplassengebied met zijn vele Elzebroekbossen herbergt ieder jaar weer vele duizenden Sijzen. In het najaar en in de winter zijn ze daar zo algemeen dat we er nauwelijks nog notitie van nemen. Dit jaar was het echter anders en zagen we slechts éénmaal (op 9 januari 1977) een groepje van ca. 8 exemplaren. Dit ondanks het feit dat we het gebied vaak meerdere malen per week bezochten.

Wat de oorzaak van het ontbreken is geweest is ons nog niet duidelijk geworden. Een mogelijkheid zou kunnen zijn dat gunstige klimatologische omstandigheden in Scandinavië en noordoost Europa verder zuidelijk trekken niet zinvol maakten? Aannemelijk is dit voorals nog niet.

Wie heeft er iets (in een buitenlands tijdschrift?) over gelezen? Laten we er het beste van hopen en er komend najaar eens wat meer aandacht aan besteden.

R.G. Moolenbeek

POSTZEGELS

De laatste jaren komen er op postzegels allerlei afbeeldingen voor zoals onder andere auto's, vlinders, bloemen, klederdrachten en ook VOGELS.

Voor vele landen is dit een aantrekkelijke bron van inkomsten, omdat hiervoor altijd geïnteresseerde kopers zijn, alleen misschien niet de echte postzegelverzamelaars.

Toch is het een leuke bezigheid om postzegels met vogelafbeeldingen te verzamelen omdat hieruit kan worden gezien welke vogels in al deze landen van de wereld voorkomen.

Onze vraag is: Wie verzamelt deze zegels? Misschien is er een mogelijkheid om te ruilen of samen te kopen. Opgave graag aan de redactie.

Enkele waarneming bij "ZOMAAAR WAT ZWERVEN IN JUNI"

De Zwarte Stern is een aan het water gebonden vogel; althans als je een Zwarte Stern ziet, dan is het bijna altijd boven water. Maar deze Stern - het was bij de IJssel - vloog over het golvend graan en pikte daar de voor hem nodige insecten; scherend, juist als boven het water.

En is het dan niet fijn opeens een "bemand" Ooievaarsnest te ontdekken bij Voorst? - Niet ver van de weg duidelijk waarneembaar en hoog op een fabrieksschoorsteen?

De Arkenheemse polder is - evenals de Eempolder - een bij uitstek geschikt gebied voor weidevogels. De autowegen zijn erg smal en je begrijpt vaak niet wat mensen-met-haast daar moeten zoeken, want voor de langzaam-verkeer-mensen is er altijd iets bijzonders waar te nemen.

Zo ook op een dag in juni. In een klein gebied en niet ver van de weg waren zeker zo'n 300 Wulpen over een paar aan elkaar-grenzende weilanden waar te nemen. Ik dacht zeker de moeite waard om te vermelden.

C. Rosier

Hoe kwetsbaar zijn jonge Bergeenden?

Het is al enige jaren geleden dat ik dit schouwspel heb kunnen volgen. Bij het doornemen van mijn oude waarnemingen-boekjes kwam ik het weer tegen. Dagelijks fietste ik toen van Hilversum naar Kortenhoef. Begin juni 1974 zag ik in de sloot langs het Ankeveense Pad een tweetal jonge Bergeendjes zwemmen. Daar ik geen ouders zag, volgde ik hen enige tijd. Ik schatte de leeftijd op ca. 3 dagen. Pogingen om de watervlugge beestjes te vangen leken zinloos gezien de breedte van de sloot. En ik berustte erin dat het een of andere "schadelijk ongedierte" er een lekker hapje aan zou hebben.

Dit gebeurde echter niet, en dagelijks zag ik de beide pullen zwemmend en poetsend in of langs het slootje dat geheel met kroos was dichtgegroeid. Tot begin augustus heb ik beide aldaar kunnen volgen - zij waren inmiddels vliegvlug geworden - daarna verdwenen zij.

Wel zag ik vanaf die tijd 2 vliegvlugge jongen in de vaart langs de Leeuwenlaan in 's-Graveland. Mogelijk zijn dit dezelfde exemplaren geweest. Hoe de twee jongen in het slootje langs het Ankeveense Pad terechtgekomen zijn is mij nooit duidelijk geworden.

Wel zag ik 24 juni een paartje Bergeenden met 9 pulli van ca. 3 weken oud in de vaart tussen Sperwershof en Boekestein. Dit ligt hemelsbreed misschien een km van de plaats waar de 2 "wezen" rondzwommen. Het is dus mogelijk dat ze van deze groep zijn afgedwaald?

R.G. Moolenbeek

P_R_I_S_M_A_K_I_J_K_E_R_S

Voor het waarnemen van allerlei voorwerpen op afstand worden vele soorten kijkers gemaakt. Van de aard van het voorwerp hangt af welke kijker gekozen wordt. Voor het waarnemen van vogels wordt vrijwel steeds gebruik gemaakt van prismakijkers.

1.0 GETALLEN-ABRACADABRA

Op iedere verrekijker staan altijd twee getallen vermeld met een x-teken ertussen. Mocht dit voor u abracadabra zijn, dan zal het volgende u leren wat de betekenis van deze getallen is.

Met deze getallen kunt u namelijk aan de hand van diverse groot-heden bepalen wat de eigenschappen en prestaties van de kijker zijn.

Het eerste getal wordt nu voor het gemak even A genoemd en het tweede B, zodat we voor een willekeurige kijker krijgen: A x B. We onderscheiden nu de volgende grootheden:

<u>GROOTHEID</u>	<u>BETEKENIS</u>
A	<u>VERGROTINGSFAKTOR</u> . Deze geeft aan hoeveel maal groter een voorwerp met de kijker gezien wordt ten opzichte van het blote oog.
B	<u>DOORSNEDE VAN HET OBJECTIEF</u> (voorste lenzenstelsel) in millimeters.
U = B : A	<u>UITTREDEPUPIL</u> . Wanneer u een kijker tegen het licht houdt ziet u op het oculair(achterste, naar het oog gerichte, lens) een lichtcirkeltje. De doorsnede van dit lichtcirkeltje noemt men de uittredepupil. De uittredepupil wordt berekend door de doorsnede van het objectief (B) te delen door de vergrotingsfaktor (A).
ML = U x U	<u>MEETKUNDIGE LICHTSTERKTE (ML)</u> . Deze grootte wordt gedefinieerd als het kwadraat van de uittredepupil (U). Hoe groter de waarde van de ML, des te helderder is het beeld van de kijker. Aangezien de oogpupil niet wijder dan ongeveer 7 mm wordt, heeft een uittredepupil groter dan 7 - dus een ML groter dan + 50 - geen zin. Er zijn dan ook vrijwel geen kijkers met een ML groter dan 50 in de handel.
S = $\sqrt{A \times B}$	<u>SCHEMERGETAL</u> . De vierkantswortel uit het produkt van de vergrotingsfaktor en de doorsnede van het objectief noemt men het schemergetal. Dit getal is van groot belang voor het waarnemingsvermogen van details bij slechte lichtomstandigheden.

Na het bovenstaande bestudeerd te hebben zult u zeggen dat een ideale kijker aan de volgende voorwaarden moet voldoen:

1. een zo sterk mogelijke vergroting;
2. het maximum van de Meetkundige Lichtsterkte (ML);
3. een zo hoog mogelijk schemergetal.

U begrijpt wel dat deze kijker niet bestaat, anders zou deze wel geproduceerd worden en lagen de winkels niet vol met de meest uiteenlopende modellen en maten kijkers.

Dat deze kijker niet bestaat is een gevolg van het feit dat er diverse beperkingen zijn, zoals:

- a. een vergrotingsfaktor groter dan 10 is uit de hand niet meer te gebruiken. Bovendien wordt het gezichtsveld kleiner bij toenemende vergroting, zodat het steeds moeilijker wordt voorwerpen te vinden en eventueel te volgen (bijv. vliegende vogels!)

Er zijn fabrikanten die zogenaamde groothoekokulairs (wide-field) monteren op hun kijkers. Slechts bij enkele - duurdere - fabrikaten is de kwaliteit echter goed!

- b. bij een vergroting van 7 x is voor een meetkundige lichtsterkte van ca. 50 een objectief-doorsnee van 50 mm nodig; bij 8 x vergroting 56 mm en bij 10 x al 70 mm. Dit houdt in dat de kijker steeds "dikker" wordt, terwijl bovendien lengte EN gewicht behoorlijk toenemen. Voor normale omstandigheden overdag is 4 mm uittredepupil (ML = 16) voldoende.

- c. bij gelijkblijvende objectiefdoorsnee en toenemende vergrotingsfaktor neemt WEL het schemergetal TOE (bijv.: kijker 7 x 50; S = 18,7. kijker 10 x 50; S = 22,4) MAAR de meetkundige lichtsterkte AF (kijker 7 x 50; ML = 50. kijker 10 x 50; ML = 25).

Wanneer we dit gaan compenseren door gelijktijdig de objectiefdoorsnee op te voeren, dan leidt dit al gauw tot een omvangrijk en zwaar apparaat, dat uit de hand niet meer te bedienen is.

2.0 DE KEUZE VAN EEN KIJKER

In onderstaande tabel zijn de meest gangbare kijkers vermeld welke voor normale vogelwaarnemingen bruikbaar zijn.

De aanbevolen kijkers - 8 x 40, en 7 x 50 zijn cursief gedrukt.

KIJKER	VERGROTING	MEETKUNDIGE LICHTSTERKTE	SCHEMERGETAL
<i>7 x 35</i>	7	25,0	15,7
<i>7 x 50</i>	7	50,0	18,7
8 x 30	8	14,1	15,5
<i>8 x 40</i>	8	25,0	17,9
8 x 56	8	49,0	21,2
10 x 40	10	16,0	20,0
10 x 50	10	25,0	22,4

Alleen wanneer u vaak in de ochtend- en avondschemering er opuit trekt of verwacht onder slechte lichtomstandigheden waarnemingen te doen is een 7 x 50 kijker aan te bevelen.

Deze kijker is namelijk groter en zwaarder dan de 8 x 40 kijker.

Metingen aan enkele kijkers leverden de volgende gemiddelden op:

KIJKER	GEWICHT IN GRAMMEN	HOOGTE IN CM	BREEDTE IN CM
7 x 50	1050	15	21
8 x 40	625	12	16

Mogelijk besluit u een dakkantprismakijker te kopen. De afmetingen van dit soort kijkers zijn beduidend kleiner (slanker) en de gewichten lager maar de prijzen hoger! Met de prijzen zullen we ons vervolgens bezighouden.

2.1 PRIJZEN

Kijkers zijn niet alleen te koop in allerlei maten en uitvoeringen maar ook in diverse prijsklassen.

Al is het niet zo dat een duurder kijker beter is dan eenzelfde type van een lagere prijs, wel kan gesteld worden dat kwaliteit betaald moet worden.

Er zijn vele Japanse merken die goede kijkers leveren en ook uit de Sovjet Unie komen enkele goede kijkers.

Aangezien het onmogelijk is exact op te geven wat een bepaalde kijker kost, kan men aannemen dat men voor de volgende prijzen kan slagen:

TYPE KIJKER	NORMAAL MODEL		SLANK MODEL	
AFKOMSTIG UIT:	ZGN "PORRO-PRISMAKIJKERS"	ZGN "DAKKANTPRISMAKIJKERS"	ZGN "PORRO-PRISMAKIJKERS"	ZGN "DAKKANTPRISMAKIJKERS"
Japan, Sovjet Unie	f 80,= tot f 150,=	f 200,= tot f 300,=	f 150,= tot f 250,=	f 250,= tot f 450,=
Japan (duurder)	f 150,= tot f 250,=	f 250,= tot f 450,=	f 300,= tot f 500,=	f 750,= tot f 1000,=
Duitsland	f 300,= tot f 500,=	f 750,= tot f 1000,=		

Enkele bekende en doorgaans goede (meestal duurder prijsklasse) japanse merken zijn: Asahi Pentax, Canon, Kowa, Nikon en Swift. Uitstekend materiaal wordt door de duitse merken: Beck-Kassel, Carl Zeiss, Zeiss Jena (DDR) en Leitz geleverd.

3.0 GEBRUIK EN AANSCHAF VAN EEN PRISMAKIJKER

3.1 HET GEBRUIK

Het gebruik van een verrekijker vereist enige uitleg met betrekking tot zaken als scherpstelling en voorts training in het veld om snel de gewenste voorwerpen - bijv. vliegende vogels - te kunnen vinden.

3.1.1 INSTELLEN VAN DE OOGAFSTAND (PUPILAFSTAND)

Om één beeld te krijgen voor beide ogen is het van groot belang dat de afstand tussen de ogen (zgn. pupilafstand) goed ingesteld wordt. Aangezien deze afstand voor iedereen anders is, zijn de twee kijkerbussen scharnierend aan elkaar bevestigd om aanpassing mogelijk te maken. Bij de middenschroef voor de scherpstelling van de kijker is door de meeste fabrikanten een schaalverdeling aangebracht waarop de oogafstand (in mm) is aangegeven.

Wanneer u een recept van de oogarts voor een bril hebt, kunt u daarop zien hoe groot deze afstand is. Indien u deze afstand op een kijker instelt, moet u met beide ogen één beeld zien ZONDER hinderlijke zwarte vlekken.

Weet u deze afstand niet, dan moet u, door de kijker langzaam in en uit te scharnieren, uitzoeken wat de beste stand is om één beeld voor beide ogen te krijgen. Er mogen a b s o l u u t geen donkere vlekken (vooral middenin) in het beeld voorkomen.

Lees de ingestelde afstand af en onthoudt deze, om later snel de kijker gebruiksklaar te maken.

3.2 SCHERPSTELLEN

Voor het scherpstellen heeft iedere normale kijker twee instelmogelijkheden:

- A. MIDDENSCHROEF. Deze zogenaamde scherpstelling bedient beide kijkerbussen.
- B. OCULAIR-RING. Deze ring bevindt zich aan het rechter oculair en dient om verschillen in gezichtsvermogen tussen de beide ogen op te heffen. Dit is vooral van belang voor bril dragers die zonder bril de kijker willen gebruiken. In principe hoeft men de correctie slechts éénmaal uit te voeren, omdat op de ring het verschil is af te lezen als positieve of negatieve getalswaarde (in dioptrieën) Deze waarde kan men nu op iedere kijker instellen, waarna de scherpstelling van dan af aan nog maar met de middenschroef behoeft te worden uitgevoerd.

Ook niet-bril dragers kunnen het beste deze correctie uitvoeren, omdat er toch een verschil tussen de beide ogen kan zijn al draagt men geen bril.

UITVOERING VAN DE OOGCORRECTIE

- a) SLUIT HET RECHTEROOG of DEK HET RECHTER OBJECTIEF AF (bijv. met de hand, maar zorg ervoor dat u het glasoppervlak niet met de hand aanraakt!) en stel met de m i d d e n s c h r o e f scherp op een voorwerp op 10 tot 20 meter afstand. Doe dit bij voorkeur niet door een raam, aangezien ruiten, welke op het oog vlak zijn, met de kijker aanzienlijke vertekeningen blijken te geven. Zorg er bovendien voor dat het voorwerp zo goed mogelijk afsteekt tegen een rustige achtergrond, zodat de scherpte goed beoordeeld kan worden.
- b) OPEN VERVOLGENS HET RECHTEROOG (of maak het rechterobjectief vrij) en draai aan de oculairring totdat met b e i d e ogen het voorwerp scherp wordt gezien.
- c) LEES HET VERSCHIL TUSSEN DE OGEN AF EN ONTHOUDT DEZE WAARDE!

BRILDRAGERS

Voor mensen met een sterke bril is het vaak wenselijk dat zij MET bril de kijker kunnen gebruiken. Zonder speciale voorzieningen is dit vrijwel onmogelijk, doordat het beeldveld veel te klein wordt. Enkele fabrikanten (o.a. Leitz en Carl Zeiss) voeren hun kijkers uit met rubber oculairranden, welke door bril dragers omgeslagen kunnen worden. Andere fabrikanten leveren soms plastic of metalen ringetjes welke i.p.v. de standaard ringen op het oculair geschroefd kunnen worden.

Een nadeel van deze ringetjes kan zijn dat ze krassen veroorzaken op de brilleglazen (speciaal op plastic glazen)

3.3 AANSCHAF VAN EEN KIJKER

Wanneer u eenmaal de keuze bepaald hebt (zie 2.0) koopt u de kijker dan bij voorkeur bij een goede opticiën of fotograaf. Vermoedelijk bent u dan niet het goedkoopst uit, maar de kans op een miskoop is kleiner. Meestal is bij een gerenommeerde zaak de service ook beter en heeft men diverse extra's te koop, zoals bijv. een regenkapje, dat tijdens uw wandelingen de oculairs tegen vocht en stof beschermt.

Vooraf bij goedkope en onbekende merken is het raadzaam de kijker grondig te testen. Dit houdt niet in dat u een dure (duitse) kijker niet zou moeten proberen.

Enkele belangrijke tests voor mechanische afwerking en optische kwaliteit zijn:

1. SCHUDT DE KIJKER HEEN EN WEER. Als er iets rammelt zitten er onderdelen los, hetgeen uiteraard niet mag.
2. PROBEER OF DE MIDDENSCHROEF, OCULAIR-RING EN DE MIDDENSCHARNIER GOED BEWEGEN. Ze mogen bij normale temperatuur niet te stroef, maar zeker ook niet te gemakkelijk bewegen.
3. ZET DE KIJKER MET OBJECTIEVEN NAAR BENEDEN OP DE TOONBANK EN DRAAI DE OCULAIRS MET DE MIDDENSCHROEF IN DE HOOGSTE STAND. Door afwisselend met de vingers op de linker en rechter oculairranden te drukken kan worden gekeken of de "brug" van de kijker goed is. Er mag wel iets speling in zitten ("schommelen"), maar de brug moet soepel in de oorspronkelijke stand veren.
4. VRAAG DE WINKELIER OF U DE KIJKER EVEN BUITEN MAG PROBEREN. Een vakman zal daar zeker begrip voor hebben (proberen door een winkelruit heeft geen zin). Stel de pupilafstand in (zie 3.1.1) en voer de oogcorrectie uit (zie 3.2 a) en geef de ogen vervolgens even rust.
5. BEDEK ÉÉN DER OBJECTIEVEN (bijv. met een stukje karton of een kaart) EN KIJK NAAR HET VOORWERP WAAROP U HEBT SCHERPGESTELD VOOR DE OOGCORRECTIE. HAAL HET VOORWERP VOOR HET OBJECTIEF WEG. Als u even twee beelden ziet, is de kijker "scheel", d.w.z. dat de prisma's niet goed gemonteerd of verschoven zijn. Uw ogen zullen proberen dit te corrigeren door er één beeld van te maken (vandaar dat meestal maar even twee beelden over elkaar heen te zien zijn). Als u zo'n kijker een poosje gebruikt zult u al snel last van hoofdpijn krijgen.
6. CONTROLEER DE VERTEKENING en TOTALE BEELDSCHERPTE-KWALITEIT als volgt:
KIJK BIJ VOORKEUR NAAR EEN GEVEL OF MUUR RECHT TEGENOVER U (d.w.z. u kijkt loodrecht naar het voorwerp). Na scherpstelling moet de muur of gevel in het gehele kijkerbeeld even scherp zijn.
VOOR DE VERTEKENING MOET U EEN ZUIVER RECHTE LIJN (bijv. een hoeklijn van een gebouw) EERST MIDDEN IN HET KIJKERBEELD NEMEN. WANNEER U DAN LANGZAAM DE KIJKER NAAR LINKS OF RECHTS DRAAIT ZULT U VERTEKENING GAUW HERKENNEN, DOORDAT DE RECHTE LIJN STEEDS MEER GEKROMD RAAKT NAAR DE RAND VAN HET BEELD TOE.
7. CONTROLEER DE KLEURCORRECTIE VAN DE LENZEN door naar voorwerpen te kijken welke scherp afsteken tegen de achtergrond (dakgoot of vlaggestok; liefst tegen de hemel bij zonnig weer). KIJK OF ER LANGS DE RANDEN GEKLEURDE BLAUWE, RODE LIJNTJES LOPEN. Bij kijkers welke erg slecht voor kleurschifting gecorrigeerd zijn kunnen dit zelfs vrij brede kleurbanden zijn.

Tot slot nog iets over de "coating" van de lenzen. Teneinde reflectieverliezen te verminderen worden tegenwoordig alle lensoppervlakken voorzien van een of meer uiterst dunne laagjes opgedampt metaal (de zg. coating). Deze coating kunt u zien door de kijker zo te houden dat het licht schuin op de lenzen valt. Doorgaans ziet u dan een paarsblauwe glans; bij enkele merken is de coating groen (vooral bij kijkers uit de Sovjet Unie)

Bij het testen van een kijker moet u (vooral bij een groene coating) er op letten dat er geen kleurvertekening optreedt ten opzichte van het blote oog. Bij kleuromschrijvingen - vooral van vogels - kan dit van belang zijn!

4.0 ONDERHOUD VAN UW KIJKER

Vrijwel geen enkele kijker is absoluut waterdicht, hoewel de meeste kijkers rustig bij een spatje regen gebruikt kunnen worden. Het is raadzaam een regenkapje te kopen dat de oculairs beschermt tegen regen en stof.

Mocht uw kijker toch nat worden, droog hem dan thuis zo goed mogelijk af en laat hem dan in de kamer goed drogen **VOOR U HEM OPBERGT**.

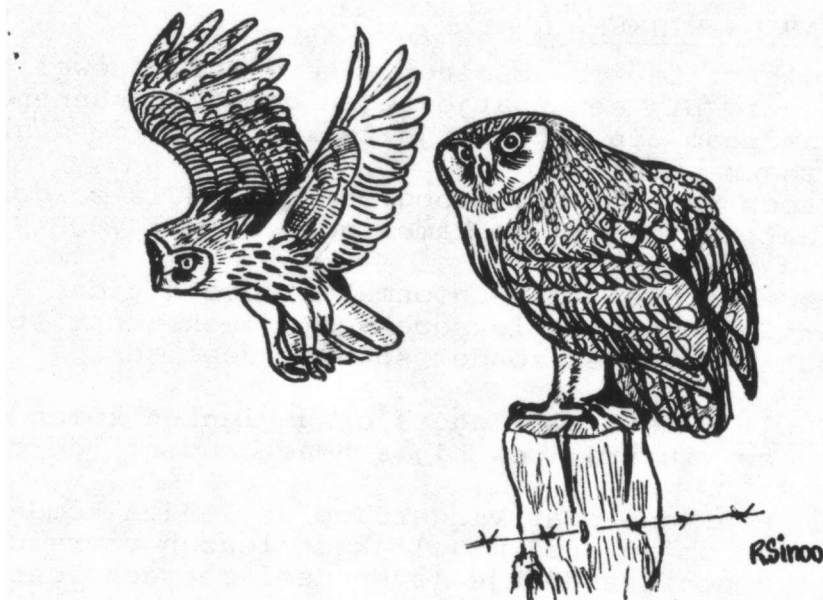
Als u de lenzen moet drogen (of schoonmaken) doe dit dan alleen met speciaal daarvoor bestemde lensdoekjes of een zacht stukje zeemleer (absoluut vetvrij en zonder scherpe deeltjes).

Verder mag u N O O I T met uw vingers op de lenzen komen omdat de vettigheid van uw vingers (ook bij schone handen!) de coating aantast.

Mocht er toch een keer een paar vingers op de lenzen komen, dan is het het beste om zo snel mogelijk de lenzen voorzichtig schoon te maken met een lensdoekje (eventueel met een beetje spiritus erop).

Ook dit jaar reden twaalf vogelaars in de nacht van vrijdag op zaterdag langs de Waal met de stille wens - naast andere vogels - de Kwartelkoning te horen. Omdat Dick Jonkers wegens ziekte helaas niet mee kon als genietter en leider, kwam de leiding in handen van Yves Vogel.

De eerste waarnemingen waren van Bosrietzangertjes. Bij de kerken van Ochten en Dodewaard kwam de schijnwerper ons een handje helpen om Steenuilen te ontdekken, maar de kerken bleken onbe-uild.

De eerste beloning van het opofferen van de nachtrust kwam bij een bos, waar een Nachtegaal plotseling "voor ons" zijn prachtige lied luid en helder liet horen. Of was het misschien toch een Bosrietzanger, die heel sterk de Nachtegaal kon imiteren?

Ondanks het herhaaldelijk stoppen had de Kwartelkoning zich nog steeds niet laten horen. Langzamerhand werd het al licht en de auto's reden de Bommelerwaard in. En opeens: zomaar drie Kwartelkoningen dicht bij elkaar, vanuit één punt hoorbaar. Zouden we geluk hebben en er één te zien krijgen? En ja, op een afstand van 15 meter liet hij zich zien, rechtopstaand, de kop omhoog en de snavel de lucht in en ondertussen maar luid roepen. De binnenkant van zijn snavel was oranje-kleurig en duidelijk te zien. Het leek wel of de snavelrand ook oranje was. De keel en hals waren vrij licht van kleur en de rug en nek donker. Opeens nam hij de ralhouding aan om weg te sluipen. Maar de cassette-recorder nodigde hem weer uit te reageren en daar stond "peer-sneer" weer te roepen op een plaats waar hij gezien kon worden. Alles bij elkaar wel 5 minuten lang. In totaal werden 6 Kwartelkoningen gehoord.

Verderop ging een Steenuil vlak voor de voorste auto op een paaltje zitten. Maar wat wel lastig was voor hem, was dat de Kieviten niet op zijn bezoek en aanwezigheid gesteld waren. Steeds vlogen ze rakelings over hem heen. Dan dook hij even in elkaar, totdat hij een rustiger plek opzocht.

Het bos bij Doddendaal was weer goed door de zangers bezet en gelukkig ontbrak de Wielewaal niet, die zelfs nog door twee leden gezien is.

In totaal werden er die nacht en ochtend 70 soorten waargenomen, waaronder natuurlijk ook de Grauwe Gorzen. Allen zijn voldaan, maar wel moe naar huis teruggekeerd. Nog even hulde aan onze bestuurders en bestuursters van de auto's.

C. Rosier

VERDRONKEN EIDEREENDEN

Gelezen in Mens en Vogel, blad van het Belgisch Verbond tot Bescherming van de vogels jan/maart 1977:

Het vissen op harders met keurnetten in de Waddenzee betekent een niet te onderschatten gevaar voor de er voorkomende vogelsoorten. Deze netten staan opgesteld tussen de rust- en fourageergebieden van de Eidereenden zodat eronder deze eendesoot het meest aantal slachtoffers vallen.

Alleen in Vlieland werd in twee maanden tijd (april - mei 1976) 589 verdronken Eidereenden uit de netten gehaald. Ook bij de steltlopers (onder andere Tureluur, Scholekster, Rosse Grutto en Bonte Strandloper) eist deze vismethode zijn slachtoffers.

y.

Voor de Eidereendpopulatie is het daarom van groot belang dat deze zogenaamde keervisserij zodanig beperkt wordt dat de verliezen aan vogelsoorten tot een minimum wordt herleid.

MEDEDELINGEN VAN DE REDACTIE

Het is niet de bedoeling dat de redactie van dit verenigingsorgaan zelf het blad schrijft, maar de inhoud dient door de commissies en leden te worden geleverd.

Zonder uw copie kan geen "Korhaan" tot stand komen !

Ook zoeken wij nog iemand die de redactie wil helpen en enig type-werk kan verrichten.

Zoals u ziet is de Korhaan thans in "off-set" uitgevoerd, dit geeft een veel mooier resultaat en biedt ons meer mogelijkheden in de uitvoering.

Wanneer u nu af en toe eens een stukje copie instuurt dan kunt u eens in de twee maanden uw vernieuwde verenigingsorgaan in de bus vinden.

Vogeljaar

VOGELKALENDER 1978

Binnenkort verschijnt weer de prachtige Vogeljaarkalender van de Stichting "Het Vogeljaar". Deze kalender is zo vervaardigd dat men na het afscheuren van het kalendergedeelte een mooi vogelboekje overhoudt. De prijs bedraagt f 12,50. (Er is nog niet bekend of er voor Vogelwerk-groepleden weer een korting mogelijk is).

Deze prachtige kalender zal verkrijgbaar zijn op de ledenavond van donderdag 24 november.

Vooruit bestellen mogelijk bij J. Harder, tel: 035 - 52842.

ONTVANGEN LITTERATUUR

Mens en Vogel, Nationaal Informatieblad voor Studie en Bescherming van de Europese Avifauna (België), 15e jrg. nr. 1;

Mistnetten: verboden - Vogelvangst en repressie - Dom + wreed= Jacht - Kievitensymposium te Zutphen - Wildfowl Trust - Langs Bretonse kusten - Vogelreservaat Sizon - Het roven van Giervalken in IJsland - De Kerkuil in Midden-België - Ervaring met de Waterspreeuw.

Idem, nr. 2;

Vogelbescherming - Vogelbescherming op Europees Vlak (voorstel voor een richtlijn van de E.E.G.) - Nestkasten voor Uilen - Kwetsbaarheid van de Koekoek - Het tellen van waterwild.

De Fitis, Mededelingenblad van de VWG Haarlem, 13e jrg. nr. 2;

Winterwaarnemingen op Schiermonnikoog - Vogelinventarisatie 1976 Vogelmeer en Spartelmeer Kennemerduinen - Veldwaarnemingen Zuid-Kennemerland.

Idem, nr. 3;

Kleine Zwaan in Heksloot 1976-1977 - Vogeltrekwaarnemingen bij Falsterbo in Zweden, september 1976 - Veldwaarnemingen in Zuid-Kennemerland.

De Tjiftjaf, Uitgave Vogelwerkgroep ACJN, 22e jrg. nr. 2;

Vroege trek Rotganzen aan de Hondsbossche Zeewering - Vogelgemeenschappen een inleidend onderzoek, gedaan aan gemeenschappen van dennenbos en grasland op Vlieland, 1e helft augustus 1976 (29 blz.) - De betekenis van de relatie prooi-predator bij de regulatie van dierlijke aantallen (45 blz.).

Idem, nr. 3;

Roofvogeltrektellingen najaar 1976 (47 blz.) - Swifts in a tower (Gierzwaluwen) - De Steenloper - Roofvogels in het Geuldal - Huiszwaluwenonderzoek 1977.

De Pieper, Maandblad van de VWG Noordhollands Noorderkwartier,

16e jrg. nr. 1/2;

Goudplevierentelling november 1976 te Noord-Holland - Veldwaarnemingen.

Idem, nr. 3;

Ongewoon aantal Ganzen in 1976 op Texel - Goudplevierentelling 1976 op Texel - Veldwaarnemingen.

Idem, nr. 4;

De Dodaars in Alkmaar en omgeving - Veldwaarnemingen.

Idem, nr. 6/7;

Goudplevierentelling april 1977 - Veldwaarnemingen.

De Wulp, Periodieke Informatie Vogelbescherming " 's-Gravenhage en omstreken, 8e jrg. nr. 2; Idem, nr. 3;

Werkzaamheden - Agenda e.d.

De Strandloper, Orgaan van de ver. van Natuur- en Vogelbescherming

Noordwijk, 9e jrg. nr. 2;

Onze trekvogels in Rwanda - Landelijke contactdag voor vogelasielhouders te Amersfoort - Veldwaarnemingen.

Vanellus, Orgaan van de Bond van Friese Vogelbeschermingswachten,

30e jrg. nr. 2;

De Huismus - Onderzoek naar het voorkomen van de Regenwulp in Nederland -
De Putter - Herfstdraden (spinnen) - Veldwaarnemingen - Vogelasiel
Ureterp.

Idem, nr. 3;

De slaaptrek van de Grutto op de Workumerwaard - Vliegende zoogdieren
(vleermuizen) - Veldwaarnemingen.

Mededelingenblad KNNV, VWG Amsterdam, 15e jrg. nr. 1;

Botulisme - Nestkasten en kunstnesten voor roofvogels en uilen in en om
A'dam in 1976 - Kievitseieren rapen, ja of neen? - Ameland in december -
Waarnemingen A'damse Bos 1e kwartaal 1977 - Waarnemingen Groot
Amsterdam 1e kwartaal 1977.

Idem, nr. 2;

De zang van de Noordse Nachtegaal - Excursie Duin en Kruidberg - Terug-
keer zomervogels - Broedvogels A'damse Bos - Nestkasten Amstelveen -
Waarnemingen A'damse Bos 2e kwartaal 1977 - Waarnemingen Groot
Amsterdam 2e kwartaal 1977.

Argus, blad van de stichting Kritisch Faunabeheer, 2e jrg. nr. 1;

De jacht, toelaatbaar middel of redelijk doel? - Trekvogeljacht in
Canada - Kievitseieren rapen.-

Idem, nr. 2;

Jaarrede van de voorzitter - Oproep botulismebestrijding - De bunzing,
een bedreigde soort in Nederland? - De jacht - Over ganzen gesproken -

Wij ontvingen van de Stichting Kritisch Faunabeheer:

Brief aan de bijzondere Kamercommissie die werd belast met het voorbe-
reidend onderzoek van het ontwerp van wet tot wijziging van de jachtwet,
waarop door de Stichting Kritisch Faunabeheer commentaar wordt geleverd
op de voorgestelde wijziging van de jachtwet.

Tevens ontvingen wij "De alternatieve jachtwet 1977 houdende bepalingen
betreffende een moreel en wetenschappelijk verantwoord faunabeheer.

Jaarverslag organisatie Wintervoeding en revalidatie "Gooi en Eemland";

In de afgelopen winter was er volop voedsel en behoefde men niet te
voederen.

Vele nieuwe broedkasten werden gemaakt.

Botulisme - slachtoffers werden behandeld.

In het vogelasiel van de heer M. Waayer te Laren was het afgelopen winter
vrij rustig.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Aart Bode

Dodaars	2 pul	09-07	Leeuwenlaan Hilverbeek.	A.Vermeule
Woudaapje	1 ♀	28-08	Kortenhoef	R.de Wijs-F.d.Roder en J. Winkelman
Ooievaar	2 ex.	22-05	Eempolders-Nrd	S.H. Poelstra
Buizerd (paartje?)	2 ex.	16-07	Oostdijk, Naarden	idem
	1 ex.	27-08	H'sum-Nrd overvliegend.	R.d.Wijs- R.d.Wijs-Tabois-J.Winkelman- Fr.d. Roder
Sperwer	1 ex,	08-05	Spanderswoud	A.Vermeule
	1 ex.	17-07	Vreeland	idem
Boomvalk	1 ex.	20-08	Gooimeer-West	S.H.Poelstra
	2 ex.	16-05	Waterl.Bos-H'sum	A.Vermeule
	1 ex.	17-05	Westerheide bij grafheuvel	idem
	2 ex.	18-05	Westerheide	Logtmeijer + Poelstra
	1 ex.	29-06	Corversbos	A.Bode
	1 ex.	14-08	Magdalena	F. Griffioen
	1 ex.	27-08	H'sum-Nrd overvliegend.	R.d.Wijs- R.d.Wijs-Tabois-J.Winkelman-F.d.Roder
Roodpootvalk	1 ó	(10-08 (11-08	Eempolder-Nrd. 1e dag 2e dag dhr. Pluister-v.Maanen. Tot op ongeveer 15 mtr.benaderd!	F.Griffioen en
Kwartel	2 ex.	22-05	Eempolders-Nrd.	S.H. Poelstra
Temmincks Strandloper	5 ex.	20-08	Zandopsputing Naarden.	S.Poelstra en anderen, w.o.4 Belg.vogelaars
Dwergmeeuw	+ 15 ex.	08-05	Bij Knardijk.	P.+B.Logtmeijer en S.H. Poelstra
Reuzenstern	4 ex.	07-08	Zandopsputing Naarden.	S.H.Poelstra en P. Logtmeijer
	2 ex.	21-08	Kust Naarden	W.Kraak-A.Guldenmond
	3 ex.	28-08	Idem. 2 Adult+juveniel.	W.K.Kraak
Ransuil	1 ex.	06-05	Westerheide.	Jagend. A. Vermeule
	4 ex.	28-06	Idem. Paartje met 2 jongen.	Idem
Bosuil	1 ex.	06-05	Westerheide.	S.H. Peolstra
IJsvogel	1 ex.	28-08	Kortenhoef	R.d.Wijs-J.Winkelman en F.d.Roder

Wielewaal	1 ex.	14-05	Moleneind Kortenhoef.	A. Vermeule
	1 ♂	29-05	de Googh, Ankeveen	S.H. Poelstra
	1 ex.		eind mei. NTKC-terrein Huizen	A. Pluister
	1 ex.	23-07	Stichtsekade	S.H. Poelstra
Cetti's Zanger	1 ex.	31-05	Bergsepada.	S.Poelstra-P.Logtmeijer
Sprinkhaanrietzanger	1 ex.	08-05	Kromme Rade	A.Vermeule
	1 ex.	15-05	Het Oppad.	S.Poelstra-P.Logtmeijer
Bosrietzanger	1 ex.	08-05	Kromme Rade	A.Vermeule
Spotvogel	1 ex.	22-05	Eempolders	S.H.Poelstra
	1 ex.	02-05	Jachthaven Eemland	A.Vermeule
	1 ex.	02-07	Eemnesserpolder	idem
	1 ex.	17-07	Oud Over, Loenen a/d Vecht	idem
	1 ex.	17-07	Horndijk	idem
Braamsluiper	1 ex.	28-04	Moleneind bij Alambr.kade	idem
	1 ex.	02-05	Lorentzweg, Bussum	S.H.Poelstra
Bonte Vliegenvanger	1 ♀	08-05	Spanderswoud	A.Vermeule
	1 ♂	14-05	Blaricummerheide	S.H.Poelstra
	2 ♂)	15-05	Gooilust	A.Vermeule
	2 ♀)			
Roodborsttapuit	1 paar	24-03	Bussumerheide	S.H.Poelstra
Paapje	2 paar	24-05	Westerheide H'sum.	A.Vermeule
Zwarte Roodstaart	1 ♀	03-04	Westerheide H'sum.	idem
	2 juv.	13-07	Huizermaat II	A.Pluister
Nachtegaal	1 ex.	08-05	Kromme Rade bij Vuntus	A.Vermeule
Geelgors	2 ♂♂	07-08	Dassenbos	R.de Wijs

Idereen die door het inleveren van waarnemingen deze rubriek heeft mogelijk gemaakt, weer hartelijk dank!

VELDWAARNEMINGEN UIT DE OUDE DOOS II Samengesteld door Rob Moolenbeek

Waarnemingen betreffende het Gooi.

Doorgenomen werd het werk van Dr.G.J.van Oordt en Jan Verwey uit 1925

"Voorkomen en trek der in Nederland in het wild waargenomen vogelsoorten". Waarnemingen waarbij verwezen werd naar een ander tijdschrift i.h.b. Ardea, zijn niet opgenomen, daar zij bij desbetreffend tijdschrift genoemd zullen worden.

Boompieper	± 1925	wordt op pp. 77 genoemd als broedvogel van polderland (Vechtstreek)
Bonte vliegenvanger	25-06-1911	1 ex. Bussum (zie pp. 74)
Kuifeend	06-1909	broedgeval Nederhorst den Berg (zie pp.18)
Bergeend	voor 1925	broedvogel op de Gooise heide, 1925?? (zie pp.14)
Lepelaar	1925	Naardermeer, ± 60 broedparen (zie pp.10)
Purperreiger	23-10-1923	Naardermeer, 1 ex. (zie pp. 7)
Baardmannetje	± 1925	Naardermeer, ook andere plassen beoosten de Vecht, (zie pp.81)
Grauwe franjepoot	09-1922	Kleine Waschmeer, H'sum, 1 ex.(zie p.37)
Krooneend	20 en 27-05-1911	Ankeveen (zie ook jaarboek N.O.V. VIII p.26) broedgeval?

Lijst van adressen, die u nodig kunt hebben.

Het bestuur

Voorzitter : Vacant
Secretaris : H.J. ten Brinke, Claudiagaarde 4, Bussum. Tel 14700
Penningmeesteresse : Mej. A. van Leyden, Raboes 9, Laren. Tel 86091
postgiro VWG: 2529179

Leden

- Deze leden zijn tevens contactpersoon voor de bij hun naam genoemde subgroep.

Avifauna : R.G. Moolenbeek, Arn. Voetlaan 14, Ankeveen Tel 62641
Nestkasten : H.W. de Soete, G.v.Amstelstr. 410, H'sum. Tel 10834
Excursies : Mevr. L.J. Dwars-van Achterbergh, Prinsenstr. 15, H'sum
Eempolders : Mej. A. van Leyden, Raboes 9, Laren. Tel 86091

Verdere contactadressen :

Ringonderzoek : E.R. Osieck, Steffenshein 20, Laren. Tel 89720
Vogelcursus : Mevr. C.C.M. Last-Hendriks, Mr. J.C. Bührmaanlaan 46,
Ankeveen. Tel 035-62099
Contr. Vogelwet : D.G. de Witte, St. Annastr. 26, Naarden. Tel 42579
Opgeven excursies : C. de Rooy, Rading 80, Nw. Loosdrecht. Tel 02158-
1641 (na 18.00 uur)
Inzenden kopij : W.E. Cohen, Bezaan 8, Huizen. Tel 52128.
Inzenden waarnemingskaartjes : A. Bode, Coehoornstraat 64, Hilversum.

I N H O U D

pag.	58:	Redactioneel.
	59-60:	Programma - Bestuursmededelingen - Ledenmutaties.
	61:	Tellingen winterseizoen 1977-1978.
	62:	Verslag excursie N-Brabant - Beflijsters - Een merkwaardige wijze van voedselzoeken van de Spreeuw.
	63-67:	Korhoenderrustgebied.
	68-69:	Al vogelend de zomer door - Waar bleven de Sijzen ?
	70:	Postzegels - Zwerven in juni - Hoe kwetsbaar zijn jonge Bergeenden.
	71-76:	Kijkers.
	77-78:	Nachtexcursie Grote Rivieren - Verdronken Eidereenden - Mededelingen redactie.
	79-80:	Ontvangen literatuur.
	81-82:	Veldwaarnemingen - Veldwaarnemingen uit de Oude doos II.
	83:	Adressen en Inhoud.

N.B. Inzenden kopij vóór 31 oktober 1977 aan:

W.E. COHEN, BEZAAN 8 te HUIZEN.